

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ŽUPANIJA POSAVSKA
OPĆINA ODŽAK
Općinski načelnik
Broj :01-02- 1307/15 /2015

DOKUMENT OKVIRNOG PRORAČUNA
OPĆINE ODŽAK ZA PERIOD 2016.-2018. GODINA

Odžak, lipanj /juni 2015. godine

Obradivač:
Služba za nabavku i zaštitu
sredstava i resursa

Dokument okvirnog proračuna/budžeta općine Odžak za period 2016.-2018. godine sadrži pet poglavlja:

- Poglavlje 1: Uvod u Dokumentat okvirnog proračuna za period 2016.-2018. godine,
- Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza u BiH i socio- ekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji
- Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija i prognoze direktnih i indirektnih poreza
- Poglavlje 4: Upravljanje javnom potrošnjom,
- Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za period 2016.-2018. godine

Poglavlje 1: Uvod u Dokumentat okvirnog proračuna za period 2016.-2018. godine

Zakonski osnov za donošenje Dokumenta okvirnog proračuna (DOP) općine Odžak za period 2016.-2018.godina je Zakon o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 102/13, 9/14 i 13/14).

Ključni cilj DOP-a je postaviti makroekonomske, fiskalne i sektorske (razvojne) politike u središte procesa planiranja i izrade proračuna, imajući u vidu da je godišnji proračun jedan od osnovnih instrumenata kojima će se realizirati ekonomski i socijalni prioriteti. DOP treba da predstavlja stratešku osnovu za proces izrade godišnjeg proračuna.

Temelji za izradu proračuna zasnivaju se na procjeni gospodarskog razvoja, potrebama socijalnoga sektora, makroekonomskih pokazatelja, te procjeni prihoda i rashoda za godine koje su obuhvaćene DOP-om.

Izrada Dokumenta okvirnog proračuna za trogodišnji period postala je uobičajena praksa na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini. Budući da se temelji na politikama i prioritetima Općinskog načelnika kao nositelja izvršne vlasti, DOP je koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu proračunskih sredstava.

Dokument okvirnog proračuna za period 2016.-2018. izlaže fiskalnu strategiju i proračunske planove za slijedeće tri godine i ima za cilj da razvije stratešku osnovu za pripremu proračuna.

Jedan od bitnih ciljeva DOP-a je da osigura sveobuhvatan i konsolidiran okvir planiranja rashoda i izdataka na razini cijele Županije Posavske, čime je osigurano objedinjavanje podataka o fiskalnom stanju Županije Posavske, te općina u njezinom sastavu, kao i izvanproračunskih fondova.

Služba za nabavku i zaštitu sredstava i resursa predlaže Općinskom načelniku da razmotri i usvoji DOP općine Odžak za period 2016.-2018. godina, kao temelj za pripremu, planiranje i izradu proračuna i finansijskih planova u nastupajućem periodu.

Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza u BiH i socio-ekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji

2. 1. Srednjoročna makroekonomska prognoza i pretpostavke u BiH

Srednjoročne makroekonomske prognoze obuhvaćaju analizu makroekonomskih kretanja u Bosni i Hercegovini koje je izradila Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), makroekonomske prognoze Federalnog zavoda za programiranje razvoja, Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), podataka Agencije za statistiku, i ostalih relevantnih institucija.

Direkcija za ekonomsko planiranje Bosne i Hercegovine je za period 2015.-2018.g. uradila pregled predviđanja najznačajnijih ekonomskih kretanja na osnovu kretanja ekonomskih trendova BiH uzimajući u obzir međunarodne faktore koji utiču na ekonomski razvoj naše zemlje.

Ekonomski rast

Prema analizi DEP-a ekonomski rast u BiH u 2014. godini je procenjen na 0,6 % što znači da je BiH daleko od željenog puta konvergiranja životnog standarda ka EU prosjeku. Najznačajniji faktori koji su obilježili ekonomski rast u BiH u 2014.godini su izlazak Euro zone iz recesije nakon dvije godine negativnog rasta, smanjenje svjetskih cijena, deflacija, poplave, nepovoljnja hidrološka situacija u hidroelektranama. U periodu 2015 – 2016 godina očekuje se jačanje ekonomskog rasta i zaposlenosti u okruženju što će uticati na rast izvoza i domaće tražnje koja se financira inostranim prilivima.

Prema projekcijama Generalne direkcije Evropske komisije za ekonomske i finansijske poslove (DG ECFIN) očekuje se postepeno jačanje ekonomskog rasta u euro zoni sa stopom 1,3 % u 2015, te 1,9 % u 2016. godini.

Pored postepenog poboljšanja eksternog okruženja, projekcije ekonomskog rasta BiH za 2015 -2016 godinu podrazumjevaju odsustvo elementarnih nepogoda (suša i poplava), normalnu hidrološku situaciju, i očekivanu stabilizaciju svjetskih cijena koja bi trebala zaustaviti deflaciju.

Pomenuti faktori i pretpostavke bi trebali dovesti do postepenog jačanja ekonomskog rasta BiH u 2015. na stopu od 2,6 % , te 3,2 % 2016.godine.

Očekuje se takođe postepeno povećanje broja zaposlenih i realnih plata nošeno proizvodnjom i izvozom, rast tekućih priliva iz inostranstva, direktnih stranih ulaganja, što bi trebalo dovesti do rasta finalne potrošnje od 1,7 % i investicija od 8,3 % u 2015.godini.

Rast finalne potrošnje u 2016.godini se očekuje od 1,8 %, kao i rast investicija od 7,4 % .

Očekuje se i rast izvoza od 6,8 % u 2015. godini i nešto usporeniji u 2016 godini od 6% kao posljedica baznog efekata iz ranijih godina.

U 2015. godini se projicira niži rast uvoza i to od 5,7 %, a u 2016.godini od 4% u odnosu od 2014.godine kada je realan rast uvoza iznosio 8,2 % zbog privremenog onesposobljavanja značajnog broja domaćih proizvodnih kapaciteta.

U periodu 2017- 2018. godina se očekuje daljnje postepeno jačanje ekonomskog rasta u BiH i to prvenstveno kao posljedica povoljnijeg eksternog okruženja. Tako je za 2017.godinu projiciran rast od 3,6% , a u 2018.godini od 4,4 %.

Industrijska proizvodnja

Prema preliminarnim podacima Agencije za statistiku BiH (BHAS) Bosna i Hercegovina je za 2014.godinu zabilježila stagnaciju rasta industrijske proizvodnje, odnosno rast od samo 0,1 % .Stagnacija industrijske proizvodnje posljedica je izrazito teških uslova poslovanja tokom cijele godine, mnoštva strukturalnih problema, slabe izvozne tražnje, pada svjetskih cijena i nezapamćene prirodne katastrofe i poplava tokom mjeseca maja .

Posmatrano po sektorima samo je prerađivačka industrija ostvarila rast od 3,8% u odnosu na predhodnu godinu, dok je sektor za proizvodnju električne energije zbog visoke osnovice iz

predhodne godine i niskog nivoa proizvodnje u hidroelektranama tokom 2014.godine zabilježio godišnji pad proizvodnje od 10% što je značajno uticalo na pad industrijske proizvodnje u BiH.

Takođe, i u sektoru rudarstva koje obuhvata rudnike uglja, metala i ostalih ruda, a koji čine 13 % ukupne industrijske proizvodnje u BiH, je zabilježen tokom 2014.godine pad proizvodnje od oko 2% što je imalo negativan uticaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH.

Tokom 2015.godine očekuje se da bi pozitivniji ambijent u međunarodnom ekonomskom okruženju praćen stabilizacijom u sektoru za proizvodnju električne energije trebao omogućiti postepeni oporavak industrijske proizvodnje u BiH i rast od 4,8%. Isto tako tokom 2016.godine u zemljama EU očekuje se nastavak trenda pozitivnog rasta od oko 2,1% koji će biti potpomognut i jačanjem investicija sa godišnjom stopom rasta od oko 4,6%. Oporavak gotovo svih sektora EU ekonomije pozitivno će se odraziti na proizvodne procese kako u širem regionu tako i u BiH gdje se očekuje rast od 5,4%.

Očekivano jačanje oporavka većine industrija glavnih trgovinskih partnera tokom 2017 -2018. godina se pretpostavlja kao projekcija intenziviranja rasta industrijske proizvodnje i u BiH u 2017g. za 5,7 %, a u 2018.godini 6%. To se posebno odnosi na izvozno orjentirane prerađivačke grane, a nastavak investicionih ulaganja u infrastrukturu i energetiku bi također trebao značajno doprinijeti jačanju građevinskog sektora u BiH tako i onih grana prerađivačke industrije koje su usko vezane za građevinarstvo.

Tržište rada

Prema projekcijama Evropske komisije na tržištu Evropske unije se očekuje smanjenje stope nezaposlenosti u 2015. i 2016.godini kao rezultat ekonomskog rasta . Isto tako u BiH se očekuje uz projicirani rast BDP postepeno smanjivanje broja nezaposlenih, odnosno broj zaposlenih u 2016.godini bi mogao biti veći za 1,8% g/g kao i umjeran rast neto plate koja bi po pretpostavkama mogla da bude veća za 1,5 %.

U 2017. i 2018. godini se očekuje nastavak pozitivnih dešavanja zbog povećanja obima investicija, trgovine i industrijske proizvodnje što bi trebalo imati pozitivan uticaj na kreiranje novih radnih mjesta i uvećanje prosječnih neto plata.Tako da se u BiH u 2017.godini očekuje povećanje broja zaposlenih za 2%, a u 2018.godini za 2,1%. Prosječna neto plata bi bila veća za 1,9% u 2017. i 2,1% u 2018.godini.

Osnovni rizici za ostvarenje projekcija na tržištu rada su pored nivoa investicija, tražnje, trgovine u EU i BiH i nezadovoljavajući poslovni ambijent u BiH.

Cijene

Prilikom projekcija cijena u BiH pored eksternih faktora (uticaj svjetskih cijena energenata i hrane) uzimaju se u obzir i interni faktori koji utiču na nivo cijena kao što su akcize,cijene komunalija i sl.

Obzirom da prema projekcijama Evropske komisije neće doći do rasta cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu u 2015.g., ni u BiH se ne očekuje značajnije povećanje cijena , iako će doći do povećanja akciza na cigarete i duhan, kao i moguće poskupljenje cijene električne energije.

U 2016.godini ,prema projekcijama Evropske komisije i Svjetske banke , očekuje se stabilizacija cijena energenata i hrane na svjetskom tržištu sa postepenim povećanjem u 2017.godini.

U BiH se u 2016.godini očekuje inflacija od 1% u odnosu na 2015.godinu. A, u 2017. i 2018. godini se očekuje inflacija od 1,3 % i 1,5 % g/g.

Vanjska trgovina

Tokom 2014.g. BiH je ostvarila povećanje vanjsko trgovinske razmjene od 5,6% i to se prvenstveno odnosilo na povećanje uvoza od 8,2 %, dok je stopa rasta izvoza bila duplo niža i iznosila je 3,8 % u odnosu na predhodnu godinu. Povećanje uvoza, odnosno smanjenje izvoza posljedica je majskih poplava i otklanjanju posljedica istih. U konačnici ovo je imalo za rezultat povećanje vanjsko trgovinskog deficita od 14,9 %, a pokrivenost uvoza izvozom smanjena je za 2,4 % i iznosila je 57,9 %.

2.2. Socio-ekonomski pokazatelji u Posavskoj županiji

Županija Posavska se prostire na 324,60 km², podijeljeno na tri općine (Domaljevac –Šamac, Odžak i Orašje), što čini 1,2% ukupnog područja Federacije. U 34 naseljena mjesta na području Županije Posavske gustina naseljenosti je 119,10 stanovnika po km², dok je na području Federacije gustina naseljenosti 89,5. (Izvor podataka : za naseljena mjesta i površinu Statistički godišnjak FBiH 2013., za stanovništvo saopćenje br. 14.2.1 od 29.08.2014. godine Federalnog zavoda za statistiku). Prema istom izvoru, po popisu u 1991. godini Županija Posavska je imala 63.625 stanovnika, dok se sada vodi da ima 38.669 stanovnika i iz godine u godinu broj istih se stalno smanjuje. Općina Odžak je prema popisu iz 1991. godine imala 28.006 stanovnika, dok se sada evidentira da ima 15.091. Općina Odžak se prema procjeni Federalnog zavoda za programiranje ubraja u izrazito nerazvijene općine u Federaciji. Prema istom izvoru općina Odžak od 15.091 stanovnika ima 10.131 radno sposobnog stanovništva ili 67,10%, od čega je zaposleno 2.168 ili 21,40%.

2.2.1 Bruto domaći proizvod

Prema procjeni Federalnog zavoda za programiranje razvoja za 2014. godinu, BDP (bruto domaći proizvod) u Federaciji BiH je iznosio 17.159 miliona KM.

U 2014. godini, BDP-a po glavi stanovnika (prisutni broj stanovnika) u FBiH je iznosio 7.344 KM, dok u Posavskoj županiji/ kantonu iznosio 5.769 KM ili 78,6% od prosjeka Federacije BiH. BDP u općini Odžak u 2014. godini je iznosio 68.640.000 KM što iznosi 30,77 % u odnosu na Županiju, odnosno 0,40 % u odnosu na Federaciju BiH.

U sljedećoj tabeli dat je pregled BDP-a po općinama u županiji/kantonu kako slijedi:

Bruto domaći proizvod (GDP) u Županiji/kantonu Posavskoj u 2014. godini tab.1

Općina	Stanovništvo (prisutno)	BDP u hiljadama KM	BDP po glavi stanovnika - KM	BDP po glavi stanovn. u KM FBiH = 100
1	2	3	4	5
Domaljevac Šamac	4.467	17.159	3.841	52,30
Odžak	15.091	68.640	4.548	61,90
Orašje	19.111	137.278	7.183	97,80
Posavski	38.669	223.077	5.769	78,60
FBiH	2.336.722	17.159.815	7.344	100,00

Izvor: „Socioekonomski pokazatelji po županijama“, Federalni zavod za programiranje razvoja 2014.g.

Procjena BDP za županiju se izračunava po formuli :

$$\text{broj zaposlenih u općini} \times \text{prosječna plaća u općini} \times \text{BDP}$$

$$\text{broj zaposleni u FBiH} \times \text{prosječna plaća u FBiH}$$

Ovim se dobija približna procjena BDP-a županije i općina, jer nisu uzete sve komponente koje utiču na izračun stvarnog BDP-a.

2.2.2. Industrijska proizvodnja

U 2014. godini u FBiH ostvaren je rast fizičkog obima industrijske proizvodnje po stopi od 7,4%. Učešće fizičkog obima industrijske proizvodnje u Posavskom kantonu u industrijskoj proizvodnji Federacije BiH iznosilo je 0,9%.

Indeksi industrijske proizvodnja prema područjima i oblastima KD-a u 2014. godini (tabela 2)

	2013 /2014
	Županija Posavska
INDUSTRIJA – UKUPNO	107,5
PREMA GLAVNIM INDUSTRIJSKIM GRUPACIJAMA	
Intermedijarni proizvodi,osim energije	109,0
Kapitalni proizvodi	143,9
Trajni proizvodi za široku potrošnju	123,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	99,8
PREMA PODRUČJIMA I OBLASTIMA KD-a	
PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	107,5

Izvor: Mjesečni statistički bilten F BiH po kantonima, 1/15 , Federalni Zavod za statistiku

2.2.3. Vanjskotrgovinska razmjena

Vanjskotrgovinska razmjena po općinama u Posavskoj županiji u 2014. godini (tabela 3)

Općina	Vrijednost u hilj. KM		Učešće u %		Pokrivenost uvoza izvozom %	Trgovinska bilanca
	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz		
1	2	3	4	5	6	7
Domaljevac Šamac	10.301	716	0,10	0,01	6,95	- 9.585
Odžak	58.516	45.006	0,57	0,78	76,91	-13.510
Orašje	60.766	45.223	0,59	0,78	74,41	-15.553
Županija Posavska	129.593	90.945	1,25	1,57	70,18	-38.648
Federacija BiH	10.353.991	5.778.901	99,83	99,91	55,81	- 4.575.090

Izvor: „Socioekonomski pokazatelji po županijama“ , Federalni zavod za programiranje razvoja 2014.g.

U Federaciji BiH u 2014. godini ostvaren je izvoz u ukupnom iznosu od 5.778 miliona KM ili 10,1 % više u odnosu na 2013. godinu, dok je u Posavskoj županiji iznosio 91 milion KM ili 12,32% više u odnosu na 2013. godinu ili 1,57 % od ukupnog izvoza FBiH u 2014. godini.

U 2014. godini ostvaren je uvoz u Federaciji BiH u ukupnom iznosu od 10.353 mil KM ili 3,80% više u odnosu na prethodnu godinu, dok je u Posavskoj županiji iznosio 129 mil KM ili 9,94 % manje u odnosu na 2013. godinu ili 1,25 % od ukupnog uvoza FBiH u 2014. godini.

Pokrivenost uvoza izvozom u FBiH u 2014. iznosila je 55,81 %, a u Posavskoj županiji 70,18%. U općini Odžak pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 76,91% i bolji je pokazatelj u odnosu na ostale dvije općine.

2.2.4. Zaposlenost, nezaposlenost i plaće

Broj zaposlenih i stupanj zaposlenosti po općinama Županije Posavske u 2014.godini (tab. 4)

Općina	Broj stanovnika	Broj zaposlenih	Radno		Stupanj zaposlenosti u %		
			sposobno stanovništvo	Aktivno stanovniš.	Stanovniš. ¹⁾	Radno ²⁾ spos. stan.	Aktivno ³⁾ stanovništvo
1	2	3	4	5	6	7	8
Orašje	19.111	3.069	13.467	5.897	16,10	22,80	52,00
Domaljevac-Šamac	4.467	423	3.283	893	9,50	12,90	47,40
Odžak	15.091	2.168	10.131	4.448	14,40	21,40	48,70
Žup. Posavska	38.669	5.669	26.881	12.238	14,60	21,10	50,40
Federacija BiH	2.366.722	443.587	1.161.718	835.582	19,00	27,50	53,10

Izvor: Izvor: „Socioekonomski pokazatelji po županijama“, Federalni zavod za programiranje razvoja 2014.g.

Na području Županije Posavske od ukupnog broja radno sposobnog stanovništva (starost od 15 – 65 godina) zaposleno je 5.669, što predstavlja 1,27% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji BiH. Broj zaposlenih ŽP u 2013. godini je iznosio 5.600, što znači da je broj zaposlenih u 2014. godini povećan za samo 1,23%, dok je broj zaposlenih u Federaciji BiH u 2014. g. u odnosu na 2013.g. povećan za 1,95%.

U općini Odžak broj zaposlenih iznosi 2.168, što iznosi 38,24% broja zaposlenih na nivou Županije Posavske, odnosno 0,49% broja zaposlenih u Federaciji BiH.

Stupanj zaposlenosti stanovništva u općini Odžak u odnosu na aktivno stanovništvo iznosio je 48,70%, u odnosu na radno sposobno stanovništvo 21,40%, a u odnosu na broj stanovnika 14,40%.

Stupanj nezaposlenosti u Županiji/kantonu Posavskom u 2014.godini (tab.5)

Općina	Broj nezaposlenih	Broj zaposlenih	Aktivno stanovništvo	Radno sposobno stanovništvo	Stupanj nezaposlenosti u %	
					Radno ⁴⁾ stanovništvo	Aktivnog ⁵⁾ stanovništva
1	2	3	4	5	6	7
Orašje	2.828	3.069	5.897	13.467	21,00	48,00
Domaljevac Šamac	470	423	893	3.283	14,30	52,60
Odžak	2.280	2.168	4.448	10.131	22,50	51,30
Žup. Posavska	5.578	5.660	11.238	26.881	20,80	49,60
Federacija BiH	392.265	443.587	835.852	1.611.718	24,30	46,90

Izvor: Izvor: „Socioekonomski pokazatelji po županijama“, Federalni zavod za programiranje razvoja 2014.g.

Na evidencijama službi za zapošljavanje dana 31.12.2014. godine u Federaciji BiH je bilo registrovano 392.265 nezaposlena lica što je više za 323 lica ili 0,08% u odnosu na 2013. godinu. Broj nezaposlenih na području Županije Posavske je iznosio 5.578 ili 1,42% u odnosu na broj nezaposlenih u Federaciji BiH. U općini Odžak broj nezaposlenih iznosi 2.280 ili 40,87% u odnosu na broj nezaposlenih u Županiji. Stepenn nezaposlenosti u općini Ožak u odnosu na aktivno stanovništvo iznosio je 51,30%, a u odnosu na radno sposobno stanovništvo 22,50%.

- 1) Stepenn zaposlenosti stanovništva se izračunava tako da se broj zaposlenih podijeli sa prisutnim stanovništvom i pomnoži sa 100.
- 2) Stepenn zaposlenosti radno sposobnog stanovništva se izračunava tako da se broj zaposlenih podijeli sa radno sposobnim stanovništvom (stanovništvo staro od 15-65 godina) i pomnoži sa 100 u skladu sa Metodologijom EU
- 3) Stepenn zaposlenosti aktivnog se izračunava tako što se broj zaposlenih podijeli sa aktivnim stanovništvom (radna snaga tj: zaposleni + nezaposleni) i pomnoži sa 100 u skladu sa metodologijom Centralne banke BiH
- 4) Stepenn nezaposlenosti se računa tako što se broj nezaposlenih podijeli sa radnom sposobnim stanovništvom i pomnoži sa 100 (EU metodologija).
- 5) Stepenn nezaposlenosti se izračunava tako što se broj nezaposlenih podijeli sa radno aktivnim stanovništvom

Prosječne neto plaće u Županiji Posavskoj u 2014.godini

(Tab. 6)

Općina	Prosječna neto plaća u KM	Federacija BiH =100 %
Domaljevac - Šamac	556	66,70
Odžak	571	68,50
Orašje	787	94,50
Posavska Županija	693	83,20
Federacija BiH	833	100,00

Izvor: „Socioekonomski pokazatelji po županijama“, Federalni zavod za programiranje razvoja 2014.g.

Prosječna neto plata u Posavskoj županiji u 2014.godini je iznosila 693 KM ili 83,20 % u odnosu na prosječnu plaću u Federaciji BiH. Prosječna plaća u Posavskoj županiji u 2013.godini je iznosila 690 KM, što znači da nije došlo do značajnijeg povećanja u 2014.godini. Prosječna neto plaća u općini Odžak u 2014.godini je iznosila 571 KM, što čini 82,39 % prosječne plaće u Posavskoj županiji.

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija i prognoze direktnih i indirektnih poreza

Fiskalna strategija kao dio opće ekonomske politike, predstavlja skup fiskalnih instrumenata, javnih rashoda i prihoda, koji se koriste radi ostvarivanja ciljeva ekonomske politike. Globalno gledajući uvjeti koji vladaju u oblasti ekonomije, primarno se odražavaju i u oblasti javnih financija. Posljednjih godina, u Federaciji BiH su se desili bitni pomaci u pogledu upravljanja javnim financijama. Poboľšan je način pripreme federalnog proračuna, informacije o javnim financijama su detaljnije i dostupnije javnosti, uveden je trezorski način poslovanja. Reformom poreza učinjeni su značajni pomaci na stvaranju jedinstvenog ekonomskog prostora, posebno uvođenjem jedinstvenog sustava neizravnih oporezivanja sa stvaranjem jedinstvene administracije Uprave za neizravno oporezivanje u BiH.

3.1. Projekcija prihoda od neizravnih poreza

Pretpostavke

Revidirane projekcije prihoda od neizravnih poreza koje je izradila Uprava za indirektno oporezivanje za razdoblje od 2015. do 2018. godine bazirane su na sljedećim postavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuto razdoblje, ožujak 2015;
- Nastavku harmonizacije trošarina na cigarete sa standardima EU i usklađivanju trošarina na rezani duhan sa rastom trošarina na cigarete;
- Efektima primjene Sporazuma² o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA;
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od neizravnih poreza.

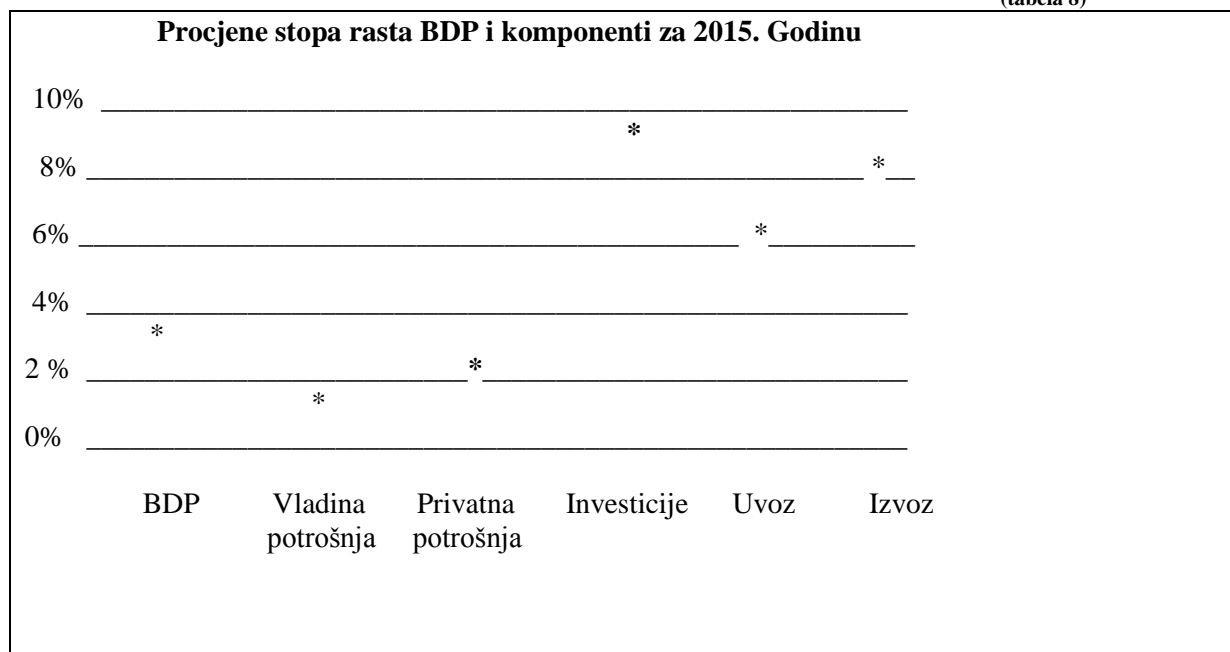
REVIDIRANE PROJEKCIJE PRIHODA OD NEIZRAVNIH POREZA ZA PERIOD 2015- 2018
(tabela 7)

Vrsta prihoda (neto)	U milionima KM								
	Izvršenje		Projekcija			Projektirana stopa rasta			
	2014	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018
PDV	3.207,80	3.268,10	3.348,20	3.457,0	3.570,10	1,9 %	2,5 %	3,2 %	3,3 %
Trošarine	1.307,50	1.381,10	1.432,10	1.490,4	1.550,60	5,6 %	3,7 %	4,1 %	4,0 %
Carine	235,4	252,7	264,3	276,2	290,6	7,4 %	4,6 %	4,5 %	5,2 %
Cestarina	294,3	303,9	313,6	324,9	339,2	3,3 %	3,2 %	3,6 %	4,4 %
Ostalo	24,0	24,0	24,0	24,2	24,4	0,0 %	0,0 %	0,8 %	0,8 %
UKUPNO	5.069,0	5.229,8	5.382,20	5.572,7	5.774,9	3,2 %	2,9 %	3,5 %	3,6 %
Cestarina (0,10 Km/l)	- 117,7	-121,6	- 125,5	-130,0	-135,7	3,3 %	3,2 %	3,6 %	4,4 %
SREDSTVA ZA RASPODJELU	4.951,3	5.108,2	5.256,7	5.442,8	5.639,2	3,2 %	2,9 %	3,5 %	3,6 %

Izvor : Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (OMA), travanj 2015

Kvartalna kretanja ukupne naplate neizravnih poreza ukazuju na rast naplate prihoda od neizravnih poreza u prvom kvartalu, što ujedno predstavlja nastavak pozitivnih trendova iz drugog polugodišta 2014.

Projektirana stopa rasta nominalnog BDP-a za 2015. godinu iznosi 3,4%. Na grafikonu prikazane su procijenjene stope rasta komponenti.

(tabela 8)

Na osnovu trendova naplate prihoda, godišnjih makroekonomskih projekcija i procjena efekata izmjene Zakona o trošarinama i primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA,

procijenjena neto naplata prihoda od neizravnih poreza za 2015. godinu iznosi 5.229,8 mil KM što je za 3,2% više nego u 2014. godini.

Projekcija rasta ukupnih neto prihoda od PDV-a za 2015. godinu iznosi 1,9% i nešto je ispod projektiranog rasta potrošnje.

Na osnovu tekućih trendova naplate i projekcije uvoza, očekuje se snažna stopa rasta carina u 2015. godini u iznosu od 7,4%:

Pretpostavljajući da će se trendovi iz prvog kvartala zadržati do konca godine Odjeljenje u 2015. očekuje povećanje prihoda od trošarina na duhan od 7%.

Projekcije ostalih kategorija trošarina izrađene su na osnovu trendova naplate i projekcija realnih makroekonomskih pokazatelja (BDP, potrošnja). Osim duhana, značajan doprinos rastu trošarina potječe od trošarina na derivate nafte. Pad cijena nafte donio je rast potrošnje i velike stope rasta trošarina na derivate na početku godine. S obzirom na situaciju na svjetskom tržištu nafte Odjeljenje očekuje nastavak trendova iz prvog kvartala, ali uz određeno usporavanje. Snažna stopa rasta projektirana je kod trošarina na alkohol, ali zbog malog pondera ovih prihoda, to nemože donijeti značajniji rast neizravnih poreza.

Projekcija prihoda od cestarine u iznosu od 303,9 miliona KM također je zasnovana na tekućim trendovima naplate i procjenama realnih makroekonomskih pokazatelja.

Projekcija prihoda od neizravnih poreza za period 2016. -2018. godina

Odjeljenje za makroekonomsku analizu je uzimajući u obzir makroekonomska kretanja projiciralo povećanje neizravnih prihoda u 2015. godini za 3,2 %, u 2016. za 2,9%, 2017.g. 3,5% i 2018. godini za 3,6% u odnosu na predhodnu godinu.

Projekcija prihoda od neizravnih poreza u razdoblju od 2016. do 2018. godine zasnovana je na projektiranim relevantnim makroekonomskim pokazateljima za navedeno razdoblje, historijskoj sezonskoj shemi naplate i projekcijama pojedinih kategorija prihoda za 2015. godinu, te efektima izmjena politika u oblasti carina i trošarina na duhan.

Projekcije rasta prihoda od PDV-a nešto su ispod projektiranih stopa rasta potrošnje. Projekcije trošarina na derivate i cestarina prate projektirane stope realnog rasta BDP-a.

Projekcije trošarina na duhan u razdoblju 2016.-2018. podrazumijevaju godišnje povećanje specifične trošarine na cigarete od 0,15 KM/paklici, uz prevaljivanje dodatnog poreznog tereta nakupca u cijelosti. Povećanje trošarinskog opterećenja cigareta dovešće do rasta prosječne ponderirane cijene cigareta, a time i specifične trošarine na rezani duhan. Projekcije se temelje na očekivanjima da će vrijednost tržišta duhana pratiti DEP-ove projekcije potrošnje u smislu raspoloživog dohotka za potrošnju, mada ne istim tempom, jer se očekuje smanjenje potrošnje zbog porasta maloprodajnih cijena duhanskih preradevina. Jedni će odustati od pušenja, smanjiti potrošnju ili preći na jeftinije brendove ili rezani duhan ili će migrirati na crno tržište. Uz navedene pretpostavke očekuje se da će rast prihoda od trošarina u razdoblju 2016-2018 biti skromniji nego u 2015. sa opadajućim trendom.

Rizici po projekcije

S obzirom na osnovne postavke projekcija neizravnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu ostvarenje projektirane razine prihoda od neizravnih poreza u razdoblju 2015-2018 je podložno sljedećim rizicima:

(a) Projekcije prihoda od neizravnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;

(b) Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava razinu rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od neizravnih poreza u cjelini;

(c) Sporija sanacija šteta od poplava i slabiji priliv finansijske pomoći u odnosu na očekivanja DEP-a mogu usporiti oporavak pogođenih područja i revitalizaciju poljoprivredne i industrijske proizvodnje, umanjiti očekivani rast potrošnje i ekonomije i ugroziti izvršenje projekcija naplate prihoda;

(d) Investicije vezane za međunarodne projekte dovode do povećanja povrata PDV-a, dok korištenje projekata financiranih iz IPA fondova u konačnici rezultira oslobađanjem PDV-a. Obje derogacije Zakona o PDV-u uzrokuju stvaranje diskrepance između ukupne i oporezive potrošnje. Veći porast

međunarodnih projekata od očekivanog i ponovno uključivanje BiH u IPA program, koji predviđa mnogo veća izdvajanja za BiH nego što je bilo do sada, može u narednim godinama dovesti do povećanja navedene diskrepance, a time i do manjeg izvršenja prihoda od PDV-a u odnosu na projektirani;

(e) Očekivani efekti primjene izmjena Zakona o trošarinama u području oporezivanja duhana mogu biti umanjeni ili neutralizirani neefikasnim političkim i operativnim mjerama usmjerenim na suzbijanje porezne evazije, nelegalnog uvoza duhana i nelegalne proizvodnje i prodaje cigareta i rezanog duhana;

(f) Eventualne izmjene politika u području neizravnih poreza, npr. u smislu diferenciranih stopa PDV-a i trošarina (pivo) ili povećanja cestarine koje bi dovelo do rasta jaza u oporezivanju supstituta (dizel i lož-ulje), pored fiskalnih gubitaka i makroekonomskih implikacija u smislu distorzija na tržištu, mogu destabilizirati postojeći sustav PDV-a i naplatu prihoda, umanjiti efikasnost rada UNO, opteretiti poslovne subjekte i značajno povećati rizik od prijevara.

**Izvršenja prihoda od indirektnih poreza kantona i općine kantona pojedinačno
na Jedinstvenom računu za 2014. godinu i projekcije za period 2015 -2018.g. (tab.9)**

INDIREKTNI POREZI	Izvršenje 2014	2015	2016	2017	2018
POSAVSKA ŽUPANIJA	23.192.044	27.689.370	27.852.601	27.644.829	29.170.768
KANTON	20.319.690	24.642.293	24.788.313	24.603.400	25.961.458
Domaljevac -Šamac	347.538	367.507	369.774	367.015	387.274
Odžak	1.198.536	1.274.159	1.281.108	1.271.551	1.341.738
Orašje	1.326.280	1.405.411	1.413.406	1.402.863	1.480.298
OPĆINE	2.872.354	3.047.077	3.064.288	3.041.429	3.209.310

Raspodjela prihoda za kantone i općine pojedinačno za 2015.godinu i period 2016 -2018. godina urađena je prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o prirpadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH (Službene novine FBiH⁴, br. 22/06 , 43/08, 22/09 i 35/14) i na bazi statističkih podataka korištenih za izračun. Iz tabele je vidljivo da se za općinu Odžak prema navedenoj metodologiji za 2015. godinu planiran prihod od indirektnih poreza u iznosu od 1.274.159 KM što je 6,3 % više u odnosu na 2014.godinu. Takođe, u 2016.godini se planira da će isti iznositi 1.281.108 KM, odnosno 0,54% više u odnosu na 2015.godinu, dok je projekcija za 2017. godinu 1.271.551 KM , odnosno 0,75 % manje u odnosu na 2016.godinu. Projekcije za 2018. godinu su znatno pozitivnije kada se očekuje da će prihod od indirektnih poreza za općinu Odžak iznositi 1.341.738 KM ,odnosno 5,52% više u odnosu na 2017.godinu.

**Izvršenje prihoda sa jedinstvenog računa za 2014.godinu i projekcija prihoda sa Jedinstvenog računa
za period 2015 -2018.g. za direkciju cesta**

(tabela 10)

KANTON	Izvršenje 2014	2015	2016	2017	2018
POSAVSKA ŽUPANIJA	1.101.582	1.184.078	1.191.094	1.182.209	1.247.465
KANTON (58 %)		685.765	690.835	685.681	723.530
OPĆINE (42 %)		497.313	500.259	496.528	523.935

Iz tabele je vidljivo da se u 2015. godini planira izvršenje prihoda za direkciju cesta Županije Posavske u iznosu od 1.184.078 KM što predstavlja 7,5 % više u odnosu na 2014. godinu. U 2016 i 2018 godini se projicira rast prihoda za direkciju cesta, stim da se u 2017. godini pretpostavlja da će isti biti manji za 0,75% u odnosu na 2016. godinu.

3.2. Projekcija prihoda od izravnih poreza

Pored prihoda sa Jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje proračun općine Odžak puni se i iz nekoliko vrsta izravnih (direktnih) poreza, kao što su: porez na dohodak, porez na plaću, porez na imovinu, porezi na promet proizvoda i usluga, te ostalih poreza.

Na samom početku treba istaći da se „aktivnim“ poreznim prihodima mogu smatrati samo porez na dohodak i porez na imovinu, dok svi ostali porezni prihodi predstavljaju zaostale porezne obveze iz ranijih godina, odnosno iz godina kada su ti porezni propisi bili na snazi.

U slučaju poreza na promet, tu se radi o obvezama koje su nastale prije uvođenja poreza na dodanu vrijednost, odnosno prije 01.01.2006. godine. Kada govorimo o porezima kao što su porez na plaću, porez na dobit pojedinaca, te nekoliko poreza iz kategorije ostalih poreza (porez na tvrtku, reklamu, porez za zaštitu ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nepogoda) oni svoju izvornost nalaze u Federalnom Zakonu o porezu na plaću, odnosno županijskom Zakonu o porezima, koji su u cijelosti ili djelomično stavljeni van snage 31.12.2008. godine.

Porez na dohodak

Porez na dohodak prema novom Zakonu o porezu na dohodak, koji je počeo sa primjenom 01.01.2009. godine predstavlja sintetički oblik oporezivanja prihoda iz poreza na plaću i poreza na dodatna primanja poreza na dobit od gospodarske i profesionalne djelatnosti, poreza na prihod od poljoprivrede, poreza na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških unapređenja, poreza na ukupan prihod fizičkih osoba, poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava i porez na prihod od igara na sreću.

Budući da je uvođenjem poreza na dohodak nestalo niz poreza građana koji su ranije regulirale županije i prihodi koje su županije oporezivale će postati dio osnovice poreza na dohodak, bilo je potrebno izračunati novu minimalnu stopu za raspodjelu prihoda (između županija i općina) od poreza na dohodak, sa pretpostavkom neutralnosti prihoda, tj. da prihodi od poreza na dohodak budu na istoj razini prihoda od poreza koji će biti zamijenjeni istim.

Izvršenje prihoda od poreza na dohodak za 2014. godinu, revidirane projekcije za 2015. g. i projekcije za period 2016.-2018. godina u Posavskoj županiji

(tabela 11)

Vrsta prihoda	Izvršenje 2014	2015	2016	2017	2018
Porez na dohodak	2.822.724	2.956.974	3.051.597	3.161.454	3.300.558
KANTON	1.850.434	1.938.000	2.000.016	2.072.017	2.163.186
OPĆINE	972.290	1.018.973	1.051.580	1.089.437	1.137.372

Revidirane projekcije poreza na dohodak za 2015. godinu zasnovane su na izvršenju prihoda po osnovu poreza na dohodak i dobit u periodu januar-mart 2015. godine i očekivanom planu ostvarivanja do kraja 2015. godine. Osnov projekcija za period 2016.-2018. godina je historijski trend naplate ovih prihoda i predviđanja kretanja makroekonomskih pokazatelja u nevedenim periodima, a ne uključujući moguće izmjene zakonskih rješenja u ovoj oblasti. Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti odstupanje od predviđenog ekonomskog rasta, nepredviđene promjene poreznih politika i promjene makroekonomskih pretpostavki. Prema revidiranoj projekciji prihoda od poreza na dohodak planira se da će isti iznositi za općine u 2015. godini 1.018.973 KM ili 4,8 % više u odnosu na 2014. godinu. Očekivana razina prihoda od poreza na dohodak u 2016. godini za općine iznosi

1.051.580 KM , u 2017. 1.089.437 KM, i u 2018. godini 1.137.373 KM , iz čega se može zaključiti da će isti rasti u predstojećem srednjoročnom periodu.

3.3. Izvršenje Proračuna općine Odžak za 2014.g. i srednjoročne projekcije prihoda za period 2016.-2018. godina

U tabeli br.12 su prikazane projekcije prihoda za financiranje javne potrošnje općine Odžak koje se očekuju tijekom srednjoročnog perioda. Izradi se pristupilo na osnovu postojećih politika, procjene službe o naplativosti prihoda koji se ostvaruju po osnovi njihove aktivnosti i analize naplate prihoda po vrstama u prethodnom i tekućem periodu.

Izvršenje Proračuna općine Odžak za 2014.g., plan za 2015.g. i projekcija za period 2016. -2018.g. (tab.12)

R.br.	OPIS	Izvršenje	Plan	Projekcije		
		2014	2015	2016	2017	2018
1	2	3	4	5	6	7
A.	UKUPNI PRIHODI, GRANTOVI I PRIMICI (1+2+3+4+5+6)	4.985.858	4.733.059	3.348.338	3.456.595	3.525.640
1.	Porezni prihodi (71) (1.1 + 1.2. + 1.3. + 1.4.)	1.759.413	1.788.470	1.681.338	1.686.595	1.775.640
1.1.	Prihodi od neizravnih poreza (717)	1.377.527	1.401.808	1.281.108	1.271.551	1.341.738
1.2.	Porez na plaću i Porez na dohodak (713 + 716)	284.432	295.067	309.230	319.094	333.102
1.3.	Porez na dobit (711)	1.094	1.058	1.000	950	800
1.4.	Ostali porezni prihodi (714 + 715 + 719)	96.357	90.537	90.000	95.000	100.000
2.	Neporezni prihodi (72) (2.1. + 2.2. + 2.3.)	1.277.752	1.171.600	1.017.000	1.040.000	1.050.000
2.1.	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine (721)	15.994	170.000	170.000	170.000	170.000
2.2.	Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga (722)	1.222.150	972.274	818.000	840.000	850.000
2.3.	Novčane kazne (723)	39.608	29.326	29.000	30.000	30.000
3.	Tekući grantovi- grantovi i donacije (73)	1.703.597	1.076.901	300.000	300.000	200.000
4.	Kapitalni grantovi (74)			300.000	350.000	400.000
5.	Prihodi po osnovi zaostalih obveza (77)					
6.	Kapitalni primici (81)	245.096	696.088	50.000	80.000	100.000
B.	RASHODI I IZDACI (1 + 2 + 3+4+5+6+7+8 + 9)					
1.	Tekuća pričuva	24.350	25.000	25.000	25.000	25.000
2.	Troškovi plaća (611 + 612)	1.128.286	1.131.733	1.131.000	1.153.608	1.176.208
3.	Troškovi materijala i usluga (613)	812.803	923.411	889.081	1.095.000	1.110.000
4.	Tekući grantovi (614)	1.697.100	1.654.915	907.000	900.000	895.000
5.	Kapitalni grantovi (615)	15.120	8.000	-	-	10.000
6.	Izdaci za kamate i ostale naknade (616)	9.052	15.000	4.397	3.646	3.700
7.	Nabavka stalnih sredstava (821)	234.505	905.000	350.000	267.481	293.872
8.	Izdaci za financijsku imovinu (822)	-	-	-	-	-
9.	Otplate dugova (823)	61.470	70.000	41.860	11.860	11.860
B.	UKUPNI RASHODI I IZDACI	3.982.686	4.733.059	3.348.338	3.456.595	3.525.640

Porezni prihodi

Porezni sustav u Bosni i Hercegovini i politika oporezivanja različito su organizirani, od sustava neizravnog oporezivanja koji je u nadležnosti BiH, preko sustava direktnih poreza (porez na dohodak, porez na dobit) koji je u nadležnosti entiteta, pa do poreznih prihoda (imovinskih poreza, porez od igara na sreću) koji su također u nadležnosti županija.

Projekciju prihoda na državnoj razini za naredni trogodišnji period izradilo je Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje. (OMA).

Odjeljenje za makroekonomsku analizu Uprave za neizravno oporezivanje BiH revidira projekcije prihoda, a posljednje projekcije su poslužile kao polazište fiskalnim vlastima i razinama vlada u BiH za pripremu proračuna za 2016. S obzirom da prihodi od neizravnih poreza čine preko 80 % poreznih prihoda, njihove projekcije predstavljaju bitnu osnovu godišnjeg i srednjoročnog planiranja proračuna svih razina vlada u BiH. Tako je za općinu Odžak u 2016.godini planiran prihod od neizravnih poreza u iznosu od 1.281.108 KM, odnosno 0,54% više u odnosu na 2015.godinu, dok je projekcija za 2017. godinu 1.271.551 KM, odnosno 0,75 % manje u odnosu na 2016.godinu. Projekcije za 2018. godinu su znatno pozitivnije kada se očekuje da će prihod od indirektnih poreza za općinu Odžak iznositi 1.341.738 KM, odnosno 5,52% više u odnosu na 2017.godinu.

Prihodi od poreza na dohodak se dijele između Županije i općine u omjeru 65,545 % naprema 34,45% (tabela 11) sukladno Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u F BiH („Službene novine F BiH”, br. 22/09).

Sukladno navedenom omjeru je određen i prihod od poreza na dohodak, pa se za općinu Odžak isti planira za 2016.godinu u iznosu od 309.230 KM, u 2017.g. 319.094 KM, odnosno 3,1% više u odnosu na 2016. i 333.102 KM u 2018.godini ili 4,38% više u odnosu na 2017.godinu.

Porez na dobit pojedinaca/fizičkih osoba, predstavlja porezni prihod koji svoju izvornost nalazi u odredbama Županijskog zakona o porezima i koji predstavlja zaostalu poreznu obvezu nastalu prije 31.12.2008. godine. Iz razloga što predstavljaju zaostalu poreznu obvezu izvršenje ovog prihoda u 2014 je 1.094 KM, plan za 2015. i projekcije za period 2016-2018 godina su iznosima koji ne predstavljaju značajnu stavku u budžetu.

Porez na imovinu (ekon.kod 714) svoje izvorište crpi iz odredaba Zakona o porezima Županije Posavske i predstavlja sintetički zbir nekoliko imovinskih poreza kao što su porez na imovinu fizičkih osoba, porez na imovinu pravnih osoba, porez na promet nepokretnosti pravnih osoba, porez na promet nepokretnosti fizičkih osoba, porez na naslijeđe i darove i ostali porezi na imovinu.

Porezi na promet proizvoda i usluga (ekon.kod 715), svoju izvornost nalazi u Federalnom Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga, koji je stavljen van snage 31.12.2005.

Ostali porezi (ekon.kod 719), predstavljaju skupinu manje zastupljenih poreznih prihoda (porez na reklamu i tvrtku, poseban porez na zaštitu ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća), koji se javljaju isključivo kao naplata obveze za neplaćene poreze iz ranijih godina. Ovdje se radi o porezima čije je redovno ubiranje od strane porezne administracije prestalo sa početkom primjene Zakona o porezu na dohodak (porez na reklamu, i porez na tvrtku), i o poreznim prihodima koji su izmjenama Zakona o zaštiti i spašavanju iz posebnog poreza preimenovani u posebnu naknadu za zaštitu i spašavanje. Prihodi pod ekonomskim kodovima 714, 715 i 716 su planirani za 2016.godinu u realnim okvirima naplate istih za prvi kvartal 2015.g. u iznosu od 90.000 KM, a za 2017. i 2018.godinu se planiraju za 5,55% više u odnosu na predhodnu godinu.

Neporezni prihodi

Neporezni prihodi su u 2014.godini ostvareni u iznosu od 1.277.752 KM. Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine su u 2014.godini ostvareni u iznosu od 15.994 KM. Najznačajniju kategoriju prihoda od poduzetničke aktivnosti predstavljaju prihodi od iznajmljivanja poljoprivrednog zemljišta, koji se nije realizirao u visini koji je proračunom planiran zbog elementarnih nepogode -poplava u mjesecu maju 2014.godine. Plan i projekcija ostvarenja ovih prihoda za srednjoročni period je 170.000 KM godišnje i određen je temeljem potpisanih ugovora o iznajmljivanju poljoprivrednog zemljišta i prihoda koji se planiraju ostvariti po osnovu iznajmljivanja poslovnih prostora, prodaje zemljišta, zgrada i dr. stalne imovine.

Naknade, pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga u 2014.godini su ostvarene u iznosu od 1.222.150 KM zbog uspješne naplate prihoda po osnovu komunalne pristojbe za 2011.,2012., i 2013. godinu. U 2015.godini je planiran ovaj prihod u iznosu od 972.274 KM jer se planira ubrati i jedan dio još preostale komunalne pristojbe koja se odnosi na predhodne godine. Projekcija ovih prihoda za trogodišnje razdoblje u prosjeku iznosi 836.000 i predstavljaju realan iznos ovih prihoda.

Projekcija tekućih potpora (grantova) i donacija

U Proračunu općine Odžak za 2014. godinu tekuće potpore (grantovi) i donacije ostvarene su u iznosu od 1.703.597 KM i to zbog primljenih donacija za otklanjanje posljedica poplava koje su zadesile našu općinu. Tekući grantovi i donacije za trogodišnje razdoblje planirani su u iznosu od 300.000 KM za 2016. i 2017.g, a 200.000 KM za 2018.godinu. Ove tekuće potpore planirale bi se isključivo kao potpore Županije Posavske za sufinanciranje prijevoza učenika, te manji iznos u vidu nenamjenske potpore proračunu općine Odžak od strane viših razina vlasti.

Projekcija kapitalnih primitaka

U proračunu općine Odžak za srednjoročni period planirani su kapitalni primici za 2016.g. 50.000 KM, 2017.g. 80.000 KM i za 2018.g. 100.000 KM pod pretpostavkom da će se isti ostvariti temeljem prodaje stalnih sredstava.

Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom

U ovom poglavlju su sažeta pitanja iz oblasti upravljanja resursima javnog sektora i proračunske reforme u Bosni i Hercegovini. Ovakva analiza predstavlja važan element procesa srednjoročnog planiranja proračuna i pruža pregled strukture proračuna po ekonomskoj klasifikaciji, a koristi se za određivanje svih strukturalnih nejednakosti koje treba uzeti u obzir prilikom definiranja prioriternih rashoda i proračunskih ograničenja korisnika.

Vlade u BIH, svjesne da bi dosadašnji trendovi potrošnje i postojeće izvršenje prihoda moglo dovesti do narušavanja platne bilance i time ugrozilo fiskalnu održivost u srednjoročnom periodu, odlučile su se primijeniti sveobuhvatnu strategiju usmjerenu ka očuvanju makroekonomske stabilnosti i održivog razvoja, te zatražile pomoć od MMF-a, kroz program Stand-by aranžmana. S tim u vezi, Vlada F BiH je usvojila Zakon o načinu ostvarivanja ušteda u Federaciji BiH- tijekom trajanja programa sa MMF-om.

U skladu sa planiranim okvirom raspoloživih sredstava i prihvaćenom politikom javnih rashoda, u ovom poglavlju su date preporuke o strukturi budžetske potrošnje za naredni trogodišnji period po glavnim ekonomskim stavkama. Kao i predhodnih godina, planiranje budžeta će se oslanjati na načela stabilizacijskog djelovanja fisklane politike kroz smanjenje javne potrošnje. Općina Odžak je čvrsto opredjeljena za nastavak provođenja mjera štednje javne potrošnje u periodu 2016-2018 godine, čije osnovni cilj održavanje stabilnog fiskalnog sistema, održavanje budžetske ravnoteže i kontrola javne potrošnje.

Tekući rashodi u javnom sektoru

Pričuva proračuna

Sukladno odredbama Zakona o proračunima u F BiH u općinskom proračunu za 2016. godinu planirana su sredstva pričuve u iznosu od 25.000 KM, koja služe za pokriće hitnih i nepredviđenih izdataka koji se mogu pojaviti tijekom godine. Isti iznos pričuve se planira i za trogodišnje srednjoročno razdoblje.

Plaće i naknade

Predviđena izdvajanja na bruto plaće, naknade troškova zaposlenih i doprinose poslodavca u 2016. godini iznose 1.131.000 KM, dok su ista veća za 1,99% u 2017. i 1,37 % u 2018. godini, a temelje se na povećanju bruto plaća po osnovu planiranih novoupisanih, po osnovu radnog staža (minuli rad) kao i naknada zaposlenih.

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Što se tiče plana za 2015. godinu, izdaci za materijal, sitan inventar i usluge planirani su u iznosu 923.411 KM, i predstavljaju 19,50 % rashoda i izdataka u proračunu. Što se tiče projekcije izdataka za materijal, sitan inventar i usluge u nastupajućem srednjoročnom periodu, intencije predlagača idu u pravcu da se ovi izdaci iznositi 889.081 KM u 2016 g., 1.095.000 KM i 1.110.000 KM u 2018. godini. Povećanje izdataka za materijal i usluge povezani sa rizikom u povećanju cijena energenata na tržištu, bilo izravno, bilo uticaj povećanja tih cijena na povećanje cijena usluga i materijala.

Tekući grantovi (transferi)

Sukladno standardnoj proračunskoj klasifikaciji i Kontnom planu za proračun u F BiH tekući grantovi/transfери se dijele:

- grantove drugim razinama vlasti,
- grantovi pojedincima,
- grantovi neprofitnim organizacijama,
- transfere za poticaj razvoja poduzetništva i obrta, i
- ostale grantove- povrati i drugo

Ukupni tekući grantovi/transfери u planu proračuna za 2015. godinu iznose 1.654.915 KM, dok se tekući grantovi za 2016. planiraju u iznosu od 907.000 KM, u 2017.g. 900.000 KM i u 2018.g. 895.000 KM, a sve u zavisnosti od pretpostavke da li će općina Odžak prijeći na sustav trezorskog poslovanja/rizničnog poslovanja u predstojećem trogodišnjem razdoblju.

Izdaci za nabavu stalnih sredstava

Izdaci za nabavu stalnih sredstava u planu proračuna za 2015. godinu planirani su u iznosu od 905.000 KM, i u skladu sa standardnom proračunskom klasifikacijom sastoje se od:

- nabave zemljišta, šuma i višegodišnjih nasada,
- nabave građevina,
- nabave opreme,
- nabave stalnih sredstava u obliku prava, i
- rekonstrukcije i investicijskog održavanja.

Treba istaći da svi projekti koji se planiraju realizirati u nastupajućem srednjoročnom periodu svoje izvorište imaju u Integriranoj strategiji razvoja općine Odžak za 2011-2020. godinu. Posebno treba

istaći nastavak izgradnje poslovne zone , projekte u oblasti vodosnadbijevanja i zaštiti okoliša, nastavak radova na maloj vijećnici - Belediji, izrada prostornog plana općine Odžak, revizija Regulacionog plana užeg gradskog područja općine Odžak., završetak projekta komasacije, projekti lokalne infrastrukture.

Izdaci za otplatu dugova

U DOP-u za 2016-2018 su planirani izdaci na ime otplate dugova , temeljem kreditnih zaduženja.

Poglavlje 5: Proračunski prioriteti za period 2016.-2018. godina

Proračun je glavni instrument za provođenje politika Općinskog načelnika. On osigurava fiskalnu disciplinu budžetskih korisnika , kao i sprovođenje programa i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe zajednice. Najvažniji strateški ciljevi Općine Odžak definirani su u Integriranoj strategiji razvoja općine Odžak za period 2011-2020. godina (Strategija), sa operativnim ciljevima i programima, koji imaju zadatak potpomoći u realizaciji svakog od postavljenih ciljeva. Budući da postojećim Dokumentom okvirnog proračuna za 2016-2018. nećemo moći realizirati sve postavljene ciljeve, s punim pravom se nadamo da ćemo u narednim srednjoročnim planovima to uspjeti, i od općine Odžak koristeći sve raspoložive resurse stvoriti poslovno prepoznatljiv i ugodan prostor za poduzetništvo i život u njemu.

Suočeni sa zahtjevima proračunskih korisnika, interesnih skupina i građana koji nadilaze raspoloživa sredstva, Općinski načelnik mora donijeti odluku o prioritarnim projektima koji se mogu realizirati u skladu sa raspoloživim sredstvima.

U skladu sa člankom 18 Zakonom o proračunima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 102/13, 9/14 i 13/14) nakon usvajanja od strane općinskog načelnika, ovaj dokument će biti objavljen na web stranici Općine Odžak i dostavljen Općinskom vijeću kao informacija.

Općinski načelnik

dr.sc. Hajrudin Hadžidedić

